

at dette, foruden til de Teknikere, der staa til Indenrigsministeriets Raadighed, har været overdraget til Underdirektøren ved Holmen, ved det kongelige Værft, som er en stor Del af de ærede Medlemmer bekendt som en Mand, der fortjener særlig Tillid. Det, som har givet det Forslag, der er fremkommet fra disse Mænd, særdeles Bægt hos mig, er, at der oprindelig var nogen Meningsforskjel, og først igennem omhyggelig Drøftelse af og længere Overveielser om Forholdene er man kommen til at erklære sig for fuldstændig enig i det Projekt, som nu blev forelagt. Det er for mig et Bevis paa, at denne Undersøgelse og Udarbejdelse af Planerne osv. er foretagen paa en alvorlig og gennemgribende Maade. — Med Hensyn til Spørgsmaalet om Molerne var der ikke Lviid om, at det vilde være af afgjort Betydning, dersom man turde, som den ærede Laler, hengive sig til den Forvisning, at det var et Sted, hvor Skibene umiddelbart kunne lægge til, og som tilbyder dem den Befvemmelighed, der kunde være for Ladning og Losning, naar de laa fast til en saadan Mole; men det er netop det, man ikke kan. Jeg har ikke hentet, hvad jeg tror i saa Henseende, fra Erklæringer fra Teknikere; men det, som har lebet mig til en Opfattelse af disse Forhold, er Indberetninger netop fra de praktiske Mænd, som ved at færdes paa Beltet under Isforhold i en lang Række af Aar have en Sagkundskab, man ikke bør forbigaa i disse Tilfælde, og disse Dampskibsførere have netop erklæret for mig, at i mangfoldige Tilfælde vilde saadan en Mole have ringe eller ingen Betydning, og at det navnlig iaar vilde have været Tilfældet, at man kun i ganske enkelte Tilfælde eller maaste slet ikke vilde have haft nogen Nytte af en Anlægsplads ved Knudshoved, fordi den ligesaa vel som hele Kysten kan blive indsluttet af store, uigjennemtrængelige Ismasser, saa at man slet ikke kunde komme til. Det kan indtraffe baade paa den ene og den anden Side. Dessforuden er der imidlertid en Ting, som gjør disse Moler mindre anvendelige ogsaa i de Tilfælde, at Skibene kunde komme til, det er nemlig den Omstændighed, at den Jernbane, som skulde føre Logene ud til Brohovedet, meget hyppig vil blive ubrugelig, fordi der under saadanne Tilfælde er aabent Vand ved Siderne; men dette er meget tidt i Bevægelse, og Følgen deraf vil være, at Jernbanen bliver sprøjtet til med Vand, som øjeblikkelig fryser. I dette Tilfælde vil der sættes den Gnibningsmodstand, som gjør det muligt, at Maskinen kan føre Loget frem. Det er en Vanskelighed, som dog utvivlsomt vil vise sig. Jeg har derfor ganske rigtig, som det ærede Medlem siger, stillet det noget hen i det Ufikkre, om man vil vinde noget Betydeligt ved at anlægge saadanne Moler; men hvad der er sikkert, er, at de vilde koste mange Penge, og der er dog — trods Alt, hvad man vil gjøre for at kunne vedligeholde denne — det indrømmer jeg —

overordentlig vigtige Forbindelse mellem Ublandet og Indlandet — et Maal, som ikke bør overskrides. Meget kostbare Foranstaltninger, som kunde gjøre det muligt, at man kan vedligeholde Forbindelsen en, to, tre Dage længere, kunde dog maaste række noget ud over Maalet for, hvad der maa anses for rimeligt. Jeg skal blot nævne, at de Førrere, som have ført Dampskibene i denne vanskelige Vinter i Beltet, have erkendt, at selv i det Tilfælde, at vi havde haft fuldkomnere Redskaber og Materiel, end vi have haft, vilde efter deres fulde Overbevisning hele Forfællingen have været, at Post og Passagerer havde kunnet overføres 4—6 Dage længer, end slet er i denne Vinter. Det viser altsaa, at man ikke maa sætte fuld Tillid til, at alle de Foranstaltninger, man kan træffe i saa Henseende med Hensyn til Udgangssteder, Anlægspladser, Materiel osv. vilde være af den Bestaffenhed, at de kunne sikke en stadig og regelmæssig Overfart. Der er Naturforhold; vi ikke kunne overvinde. Naar jeg har lovet at ville lade anstille Undersøgelser paa de paagjældende Steder, vil det ærede Medlem tro mig, at jeg ikke agter at lade anstille Undersøgelser der af formel Natur. Naar Sagen skal undersøges, skal den blive undersøgt grundig, og at jeg heller ikke vil undlade at tage Hensyn til Erfaringen, der findes hos de Folk, der bevæge sig i de Forhold bestandig, er ogsaa naturligt. Jeg har nævnet det i det andet Thing og skal nævne det her ganske i Forbigaaende, at der er Mulighed for, at Broer — ikke Moler — bygge af Jern, og altsaa af et Materiale, der tager mindre Rum op i Bandet end Træmateriale f. Ex., for ikke at tale om en fast Mole, kunde maaste ved Anvendelsen frembyde noget mere Chance for, at Isen ikke saa hurtig hober sig op, idet de tillade Gjennemgang af Isen. Dette er fremdraget i den senere Tid og har tildraget sig nogen Opmærksomhed ogsaa hos vore Ingeniører, der deri se en Mulighed for, at der kunde bydes noget større Chance for, at Isophobningen rundt omkring Broen vil indtraffe paa et senere Tidspunkt; men jeg tør ikke udtale mig om, hvorvidt man turde tillægge denne Omstændighed nogen afgjørende Bægt. Jeg skal altsaa lade disse Sager undersøge fra teknisk Side og ogsaa tage Erfaringen til Hjælp; men det, man ikke kan anstille nogen Undersøgelse af, er alle de Former, hvorunder Isen kan komme til at stoppe Isfarten, enten paa den ene eller anden Side eller det ene eller andet Sted, idet man ikke kan fremkalde de forskellige Tilfælde, som ville kunne vise sig. I den Henseende maa man vente, til en Isvinter indtræffer, og man kan ikke sige paa Forhaand, hvad Broen vil kunne virke eller ikke. Der maa man selsølgelig være nøjsom. Uden en lang Række af Erfaringer, og det af den mest indgribende Natur, er man ikke istand til at komme til et Resultat; der maa man lade sig nøie med